

פרשת בשלה
שבט תשפ"ו

הנה הפשוטם צורת השיבה,
וקלטתם רוח ורצון השיבה,
ובזה עשיתם לכם חבורה לילך
בעקבות רוח השיבה,
ובכל מקום שאתם נמצאים
לקחתם זאת כאילו להיות עם
השיבה בין כתלי הישיבה

(מון המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליטוביץ
צוק"ל סמ"ד)

ביהת מדרש

גליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר | גליון 613

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	16:36	17:51
בני ברק	16:52	17:52
ציריך	17:05	18:15
וינה	16:36	18:05
אנטוורפן	17:11	18:24
פריז	17:16	18:37
לונדון	16:31	17:38

מתורת רבותינו

משה בחר מצוה שאין בו מקום ליצה"ר

ויקח משה את עצמות יוסף עמו (יג, יט).

ואמרו חז"ל (שמות רבה כ, יט) עליו הכתוב אומר (משלי י, ח) חכם לב יקח מצוות, שכל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב ומשה היה עסוק בעצמות יוסף.

מבאר הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל במכתבו, הרי כל בני ישראל הלכו לקיים את המצוה שציוה הקב"ה (שמות יב, ב) "וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב", ומפני מה משה רבינו הלך בדווקא לקיים את המצוה להעלות את ארונו של יוסף.

אלא מסביר המשגיח הגה"צ זצ"ל, רואים אנו מכאן לימוד נוקב ועמוק, שתי המצוות הללו נעשו בציווי של הקב"ה, אך הבדל גדול היה ביניהן, כי בעוד שבמצוה של לקיחת כסף וזהב מהמצרים יש לו מקום ליצה"ר לבוא ולהתערב, לעומת זאת במצוה של לקיחת עצמות יוסף לא היה כל מקום ליצה"ר לבוא, ולפיכך בחר לו משה רבינו לקיים מצוה זו, ועל זה שיבחוהו חז"ל ואמרו חכם לב יקח מצוות. **אור יחזקאל - מכתבים** (מכתב ע"ה)

נחשון בן עמינדב - מסירות נפש על מנת לחיות

ויבוא בני ישראל בתוך הים ביבשה (יד, טז).

אמרו חז"ל (סוטה דף לז, א) "כשעמדו ישראל על הים היו שבטים מנצחים זה עם זה וכו', זה אומר אין אני יורד תחילה לים, קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה וכו', לפיכך זכה לעשות ממשלה בישראל שנאמר היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו".

וכן מצינו שבזכות שקפץ תחילה לנחשול שבים זכה נחשון בן עמינדב להקריב את קרבנו ראשון, וכמו שאמרו חז"ל (במדבר רבה יג, ז) "אמר הקב"ה למשה מי שקידש את שמי בים, הוא יקריב תחילה".

הקשה מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, כיצד יתכן שהשבטים לא רצו לרדת לים תחילה, והרי עם ישראל אמון על מסירות נפש,

קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף

ויט משה את ידו על הים וגו' וישם את הים לחרבה ויבקעו המים (יד, כא).

אמרו חז"ל (סנהדרין כב.) קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף.

שאל מרן הגאון רבי אברהם צבי קמאי זצ"ל הי"ד אב"ד ור"מ דמיה, מה הקושי בכך? אלא ביאור הדבר הוא: שכשם שבקריעת ים סוף נאמר (תהלים קו, ז)

גם ים סוף נקרע לבסוף לגזרים...

ויבקעו המים (יד, כא).

מרן המשגיח הגה"צ רבינו ירוחם זצ"ל, זימן אצלו פעם בחור אחד שהיה גדול בשנים משאר בחורי הישיבה, ובכל זאת דחה כמה הצעות שידוכין למורת

רוחם של הוריו ומוריו.

רבי ירוחם הוכיח את הבחור הסרבן בדברים קשים, <

דבר השיבה

"אל תסמכו על ההוא"

על מידת הבטחון המופלאה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי בנימין ביינוש פינקל זצ"ל, מספר חתנו הגאון רבי אהרן שרגא לופיאנסקי שליט"א:

היתה זו מידת הבטחון היוצאת דופן בה ניהל את הישיבה, כידוע, לקח מו"ח על כתפיו את העול הכבד של החזקת הישיבה. הוא ורק הוא היה אחראי לתקציב, שתפח למילוני דולרים בשנה. הוא נשא לבדו את המשא גם כשבקבות כך נאלץ לקחת הלוואות קצרות מועד בסכומים של מאות אלפי דולרים.

כששכב על ערש דוויו, נשאל מה היו המקורות הכספיים שלו בימי חייו, הלא מעולם לא ידעו מהיכן השיג את סכומי הכספים העצומים עבור החזקת הישיבה. ראש הישיבה סירב לענות, ואך הוציא משפתיו משפט אחד בלבד: "אל תסמכו על ההוא!" המאזינים תהו מיהו אותו אלמוני שכל כך אכזב את הישיבה. אך אחרי רגעים מעטים התבררה כוונתו: אל תסמכו על "ההוא" של העולם, ההוא נתן, ההוא יתן, וההוא לא רוצה לתת. תזכרו תמיד שהשי"ת הוא הנותן, הסתמכות יתר על אנשים מאבדת מהאדם את האמונה והבטחון בה!

מתורת רבותינו

נתחייך רבי ירוחם לשמע הדברים ואמר לבחור: בדוק בסוגיה שהזכרת זה עתה, ותמצא שמדובר שם בגמרא בזיווג שני. נוסף על כך, עליך לדעת שבסופו של דבר, גם ים סוף נקרע לגזרים...

הבחור בנימה של התנצלות, זה שנים אני מצפה לשאת אשה הראויה לי, אך משום מה לא הציעו לי שידוך הולם. וכבר לימדונו חכמינו ז"ל (סוטה ב.) שקשה זיווג של אדם כקריעת ים סוף.

ובין השאר אמר לו את הנאמר בתלמוד (יבמות סב:): כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה, בלא ברכה, ובלא טובה. כשהפסיק רבי ירוחם לרגע את שטף דבריו, העיר

מדוע השפחה - נשארה שפחה

זה א-לי ואנוהו (טו, ב). וברש"י בכבודו נגלה עליהם, והיו מראין אותו באצבע, ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים.

שהשיג בנבואתו פחות מן השפחה, נמצא שההבדל בן השפחה לנביא נעוץ בכך שראייתה הנבואית של השפחה ניתנה לה במתנה, ואילו מדרגתו של הנביא הושגה בעמל.

שיחות מוסר (לא, כז)

ולפיכך אף שראתה יותר משראה יחזקאל, נשארה שפחה נקלה ופחותה. ואילו יחזקאל בן בזי אשר עמל להשיג את המעלות הרוחניות בעמל וביגיעה עצומה, מתוך זיכור וטיהור הנפש מכל בדל של רוע, זכה בשל כך להיות נביא אלקים, וזאת על אף

לשון המכילתא: "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר נביאים".

שח מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל. שפחה זו, לא פיתחה את אישיותה הרוחנית בהתאם לאותן מראות אלוקים שזכתה לראות,

מבאר רבותינו

ב' גאולות ממצרים - גאולת הגוף וגאולת הנפש

אז ישיר משנה ובני ישראל (טו, א).

אומרים בברכת "נודה לך", על שהוצאתנו ה' אלקינו מארץ מצרים; שזו הודאה על היציאה משעבוד הגוף, ופדיתנו מבית עבדים, שזוהי הודאה על הפדיון משעבוד הנפש. וכעין זה אומרים בתפילת נשמת: ממצרים גאלתנו ומבית עבדים פדיתנו.

ומעתה נראה לומר שגמר היציאות הללו היה בשני זמנים נפרדים, ועל כל אחד אמרו כלל ישראל שירה נפרדת בהשלמת הגאולה, והיינו דהגאולה השלימה משעבוד הגוף היתה רק לאחר קריעת ים סוף, וזהו שאמרו בירושלמי שלא אמרו שירה בליל ט"ו, כיון שאז היתה רק תחילת גאולתו, ולכן שהו ישראל מלומר שירה עד שראו את מצרים מת על שפת הים, שבזה נפטרו לגמרי משעבוד הגוף, שכל זמן שעפ"י המצב הרגיל היו מוחזרים בכח למצרים, עדין נשתעבדו הגופות. אולם מאידך, הגאולה משעבוד הנפש הושלמה לגמרי כבר בליל הסדר, כאשר פקע מהם שם עבדי פרעה להיות עבדי השם.

ומה מאד מדוקדק לשון הירושלמי, שפרעה צעק 'לשעבר הייתם עבדי פרעה מכאן ואילך עבדי השם', שזוהו מהות פדיון נפשנו, ועל חלק זה של הגאולה אמרו שירה כבר בליל ט"ו, וזהו דמסיים הירושלמי 'באותה שעה היו אומרים הללו-ה הללו עבדי השם, ולא עבדי פרעה'.

משלחן רבי אליהו ברוך (פר' בשלח, עמ' רצ"ג)

אולם מאידך כתב רש"י בפרשת ציצית (פר' שלח טו, מא) "ושמונה חוטים שבה, כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים", הרי מבואר שלא אמרו שירה מיד ביציאתם ממצרים, וצע"ג.

וביאר בזה הגרא"ב פינקל, דהנה כידוע בגאולת מצרים היו שני חלקים. א. הגאולה משעבוד הגוף. ב. הפדיון משעבוד הנפש. וכמו שאנו אומרים בתפילת שחרית: 'ממצרים גאלתנו', שזוהי היציאה משעבוד הגוף, 'ומבית עבדים פדיתנו', שזוהו פדיון הנפש שיצאנו מכלל עבדי פרעה להיות עבדי ה'. וכן בפסוק שאנו אומרים בתפילת ערבית (ירמיהו לא, י) "כי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו", והיינו על גאולת הגוף ופדיון הנפש.

'ממצרים גאלתנו', שזוהו היציאה משעבוד הגוף, 'ומבית עבדים פדיתנו', שזוהו פדיון הנפש שיצאנו מכלל עבדי פרעה להיות עבדי ה'.

ועד כדי כך הן שתי גאולות נפרדות, שמצינו על זה שני מחייבים נפרדים לשירה והודאה, כמו שאנו אומרים בהגדה של פסח: "ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל 'פדות נפשנו'", וכן בברכת המזון אנו

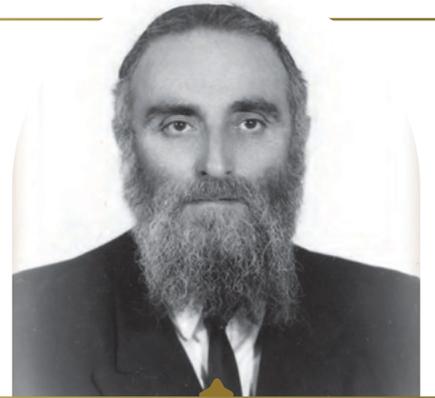
אמרו בירושלמי פרק ערבי פסחים (פ"י ה"ו), כתיב "כפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו את השם", כשהקב"ה עושה לכם ניסים תהו אומרין שירה. ופרך שם, הרי גאולת מצרים. ור"ל, שלא אמרו שירה אלא על הים. ומשני שנייה היא שהיא תחילת גאולתו. ור"ל, שלא נגאלו לגמרי עד ששקעו המצרים בים. ואין אומרין שירה רק לאחר גמר הנס.

תמה הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצוק"ל ר"מ הישיבה, דהכא מבואר שלא אמרו שירה מיד בצאתם ממצרים, והרי מצינו בחז"ל שאמרו שירה מיד בתחילת גאולתם, וכמו שאמרו בירושלמי פרק תמיד נשחט (פסחים פ"ה ה"ה), אמר רבי לוי כשם שניתן כח בקולו של משה כך ניתן כח בקולו של פרעה וכו', ומה היה אומר? 'קומו צאו מתוך עמי' (שמות יב, לא), לשעבר הייתם עבדי פרעה, מיכן והילך אתם עבדי השם. באותה שעה היו אומרים הללו-ה הללו עבדי ה', ולא עבדי פרעה. הרי להדיא שכלל ישראל אמרו שירה בשעת יציאתם ממצרים, וצ"ע.

וכן מבואר במכילתא (פרשת השירה, פרשה א') דשירה ראשונה נאמרה במצרים, שנאמר (ישעיה ל) "השיר יהיה לכם כליל התקדש החג", וכן מדויק לישנא דקרא (שמות טו, א) 'אז ישיר משה את השירה הזאת', משמע שהיתה שירה אחרת שקדמה לה, והוא בליל ט"ו ביציאתם ממצרים.

מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי בנימין בייניש פינקל זצוק"ל

ל"ו שנה לפטירתו - י"ח בשבט תש"ן

הצנע לכת

הגאון זצוק"ל, נולד בשנת תרע"ג בעיירה מיר שבבלארוס לאביו מרן רה"י הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, ולאמו מרת מלכה ע"ה בתו של הגאון רבי אליהו ברוך קמאי זצוק"ל שכיהן אז כראש הישיבה וכרבה של העיירה מיר.

בהיותו בן שנה, פרצה מלחמת העולם הראשונה והוא עבר עם משפחתו לעיר סטויבץ, יחד עם תלמידי ישיבת מיר. כעבור זמן עברה הקבוצה לפולטבה. עם סיום המלחמה נפטר סבו ראש הישיבה הרב קמאי, ואביו התמנה תחתיו כראש הישיבה. לאחר מלחמת העולם הראשונה עבר עם משפחתו יחד עם תלמידי הישיבה לוילנה, שם שהו עד אמצע שנת תרפ"א.

העיד פעם ידידו הגאון רבי מרדכי מן זצוק"ל ה'דברי מרדכי' את שזכר מימי גידולו כאחד מפארי ישיבת מיר, כי בהיות הגרב"ב בגיל אחד עשרה שנים בלבד היתה לו חברותא של חצי שעה ביום עם אביו מרן הגרא"י פינקל זצוק"ל בהיכל הישיבה, והם למדו מסכת עירובין כשהם מספיקים דף ליום.

ובהיותו בגיל בר מצוה שהה פעם עם אביו בעיירת הנופש דרוזגניק. אותה עיירה ששפעה מעיינות מרפא ויערות עצי אורן ואליה היו נוסעים גדולי ישראל בימי הקיץ. באותה עת שהה במקום הגאון הגדול רבי שמעון שקאפ זצוק"ל בעל הישרי יושר' והנער הצעיר בנימין ביינוש שוחח איתו ארוכות בלימוד, כשהגרא"ש התפעל עמוקות מרוחב דעתו ואף התבטא אודותיו שעדיין לגדולות.

בשנת תש"א עלה לארץ ישראל עם קבוצת תלמידים בראשות אביו, והוא התיישב בירושלים, הוא סייע לאביו בהקמת הישיבה בירושלים, ולאחר מכן סייע לו במשך עשרות שנים באחזקתה.

בשנת תש"ב נישא לבתו של הגאון רבי שמואל גריינמן זצ"ל שכיהן אז כמנהלה של ישיבת מיר, וסייע לאביו באחזקתה, כשמרן החזון איש מנהל את השידוך. [ראה מסגרת]

חביבם של גדולי ישראל

אחד מנכדיו מתאר כי למרות שאת רוב תלמודו רכש בישיבת מיר המעטירה שם עלה והתעלה בתורה ויראת שמים, ולמרות צניעותו הרבה יצא שמו הטוב בקרב בני הישיבה כסמל לאחד ממצויני הישיבה שעדיין לגדולות, הוא מעולם לא הסתפק בד'

אמותיו המיוחדות שהיו משופעים במצוינים ומתעלים, ועוד בשנת תרצ"ד נסע לבריסק במסירות מופלאה בכדי לשמוע שיעורים מגאב"ד בריסק הגרי"ז הלוי סאלאוויצק זצוק"ל ואכן אחד מבני מרן הגרי"ז סיפר בימי השבעה שמאז במשך כל השנים נודעה לו חביבות מיוחדת אצל אביו, שהתרשם מאוד מגאונותו ומיראת השמים האמיתית שניכרה בכל אורחותיו, והוא קרבו עד שהיה מבאי ביתו הקרובים.

ובתו של הרב מבריסק סיפרה בגילוי לב, שבערוב ימיו של אביה ראתה איך קרא לו פעם אחרי התפילה בביתו שיבוא איתו לחדר השני, שם מסר לידי צרור של כתבים במקצועות שונים, וביקש שיעבור עליהם עד שעות הצהרים ולאחר שיעבור עליהם ברצונו לשמוע את הערותיו עליהם, רבי ביינוש נטל את הכתבים וחזר בשעה שנקבעה לו, כשכא והרצה את הערותיו להם הגרי"ז במשך שעה ארוכה, וכמובן שבני המשפחה הקרובה לא ידעו על כך מאומה, שכן רבי ביינוש לא סיפר זאת מעולם לאיש.

קרבתו למרן החזון איש זצ"ל

בתקופה שעלה רבי ביינוש זצוק"ל לארץ ישראל, בסביבות פורים של שנת תש"א התעוררה אצל גולי ישיבת מיר שהגיעו ליפן בעיית 'קו התאריך'. הם הפנו את השאלה לארץ ישראל, למרן ראש הישיבה מרן הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה זצוק"ל, הוא ביקש אז מרבי ביינוש שיד לעיר בני ברק, ויציע את השאלה בפני מרן הגאון החזון"א זצוק"ל, כדי לקבל את הכרעתו ודעת תורתו בנידון, מרן החזון"א ענה את אשר ענה לגופו של ענין, אולם שמח להכירו והתפעל ממנו מאד, ואף הראה לזה חיבה גדולה.

מאותה פגישה ואילך קירבו מרן החזון"א, וכעבור תקופה לא ארוכה הציע לגיסו הגאון רבי שמואל גריינמן זצוק"ל, לקחת חתן לבתו הרבנית אסתה. טובי הבחורים בעולם הישיבות נכנסו ויצאו בביתו של מרן החזון"א, והוא הכירם היטב, אך מכולם הוא בחר את רבי ביינוש לבת אחותו באומרו: 'אל הנער הזה התפללתי'.

ואכן, מאז ועד להסתלקותו של מרן החזון איש זיע"א, הוא היה קשור אליו בלב ונפש, בשקט ללא המולה נרקמו ביניהם קשרים מיוחדים. מרן החזון"א היה מרבה לשוחח אתו בלימוד, ואף מביא את הערותיו בספריו כשהוא מכהנו: 'שמעתי מחכם אחד'. באחד הימים התנהל ביניהם ויכוח הלכתי, כשכל אחד מצדד באופן שונה ולא הגיעו להסכמה. בין כך הגיע זמן תפלת מנחה, שלאחריה התהפכו היוצרות, וכל אחד

מהם אמר לשני שבצעם הוא צודק... לצד הערכת מרן החזון"א את גדלותו בתורה, היה אומר שיש לו חוש מיוחד להוראה, אולם כמו כל הנהגתו בהסתרת אישיותו סירב להשיב על שאלות הלכתיות.

יעיד על כך המקרה הבא אותו סיפר לימים חתנו מרן רה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל שפעם היה בבני ברק אצל חותנו רבי ביינוש עוד בטרם נעשה חתנו, והנה נכנס אדם ושאל על כשרות עוף ששחט, והציע את צדדי הנידון ההלכתיים שהיו בהלכות טריפות.

רבי ביינוש הציג בפניו פנים תמוהות ואמר לו מה אתה רוצה ממני: לך למרן הסטייפלר הוא לבטח ידע לענות לך שאלה בהלכה, אולם כשיצא מהחדר הוא פתח מיד את השו"ע והראה לו את הדין, וכל המשא ומתן מסביב לשאלה זו והיה ניכר שהוא זקן ורגיל בה.

בשנת תש"ד עמד לימין אביו הגדול מרן רה"י הגרא"י זצוק"ל ביסוד והקמת ישיבת מיר המעטירה בירושלים, כבר בתקופה הראשונה להקמתה עמד אביו על כך שהוא ימסור בה שיעורים כלליים מידי שבוע. ולשם כך הוא עשה את דרכו ממקום מגוריו בבני ברק, עד שבשנת תשכ"ד כאשר מרן רה"י הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה חלה, העתיק רבי ביינוש את מושבו לירושלים בסמיכות לבניי הישיבה, ולאחר פטירת אביו התמנה לראש הישיבה לצד גיסו מרן רה"י שה"ת הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל.

בהנהגתו גדלה הישיבה ופרחה בכמות לאיכות, עד שנעשתה למקום תורה הגדול בארץ ישראל, והוא אשר נתן את המעוף הגדול לחתנו מרה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל שהמשיך במלאכה הכבירה שגילה אצל חותנו ביתר שאת, ולא רק בכמות אלא אף באיכות היה עומד על תלמידיו כמלאך האומר להם גדל, כשהוא היה הנחשול שהקים את כל מסגרות המבצעים המיוחדים של הספק מיוחד וקבוע, לצד חברות וכתובות מערכות כשהוא דואג לתשלום מיוחד כדי לעודד את הרבים להתמיד בכך, ובכך לגדול ולהתעלות כאוות נפשם.

בני היכלא

כשאת פרנסתו שאב מכך שהיה מתגורר בבני בית חרושת לקרח, ובלילות היה שומר על המקום ומקבל על כך תשלום חודשי, והכל בכדי לא ליטול שכר מהם ולא ליהנות מכספי הקדש בשום צורה.

מקורות: הזריחה בפאתי קדם;

מוסף שבת קודש; ועוד.

מִן הַחֲזוֹ"א הִיא הַשְּׂדֵחַן

בשנת תש"א כששטח מרן רה"י הגרא"י פינקל זצוק"ל את שאלת קו התאריך מלפני מרן החזו"א, היה בנו הגאון הגדול מרן רה"י רבי ביינוש זצ"ל שכיהן לימים כראש הישיבה - צעיר כבן כ"ח שנה, ונשלח בתקופה היא מספר פעמים בין אביו לבין מרן החזו"א לברר פרטים ושאלות שהיו נוגעות אז למעשה. מרן זצוק"ל ואשתו הרבנית ע"ה שעמדו על תכונותיו ואישיותו המיוחדת של עלם צעיר זה הציעו אותו לאחר תקופה קצרה לחתן, לגיסם הגאון רבי שמואל גריינימן זצ"ל עבור בתו הרבנית מרת אסתר, ואכן השידוך התקדם למזל וברכה, וזכו להעמיד דורות ישרים של גדולי תורה.

באופן נדיר ערך השדכן מרן החזו"א זצוק"ל בביתו את סעודת השבע ברכות של אחד הימים, בסעודה זו היו מסובים גדולי תורה בצילו של מרן, וכמה וכמה מעשים מיוחדים סופרו על סעודת מצוה זו בשעשועי דאורייתא שנאמרו שם.

מעשה נפלא שהשתמר מאירוע זה וסופר ע"י הרה"ח ר' אברהם הלפרן שליט"א ששמע מאחד הנוכחים בסעודה זו הגאון הגדול ר"ב זולטי זצ"ל, כשהחלו הנאספים להתיישב ליד השולחן נכנס מאן דהו לתוך החדר ואמר ליושבים כי בבית הסמוך מתקיים כעת סיום כתיבת ספר תורה, כשמע מרן את דבריו מיד קם ממקומו על מנת לילך ולהשתתף בשמחה גומרה של תורה, בין הנוכחים ישב שם ת"ח גדול שהיה מגדולי הקנאים, ונענה ואמר אסור לילך לשם כי ס"ת זה נכתב ע"י פועלי המזרחי, ומוכנס לביכ"ס של המזרחי, והרי הוא ס"ת שכתבו מין. כשמע מרן את דבריו נשתהה על מקומו מספר רגעים, ואחר כך כבתחילה הלך להשתתף בהכנסת ס"ת, יחד עמו קמו ויצאו כל היושבים, חוץ מאותו חכם.

לאחר מכן חזר מרן והחלו בסעודת השבע ברכות כשהגיעו לברכת המזון ככל הנראה רצה מרן להפיס דעתו של אותו חכם, וכיבדו באמירת כל השבע ברכות, כשהגיע לברכת 'אשר יצר את האדם בצלמו' אמר אותו חכם בברכת 'אשר יצר את האדם' - 'בחכמה וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים', הקהל מיד דפק ותיקנו, וחזר ואמר כדן.

מרן החזו"א זצוק"ל כשראה כל זאת הגיב בלחש: 'ווייסט אויס אז פון צדיקים הקב"ה נפרע מייד'. [= 'למדים אנו שהקב"ה נפרע מצדיקים תיכף ומיד'].

הגר"ב זולטי זצ"ל שהגיע אז לראשונה בחייו למרן ישב מאחוריו ושמע את דברי החזו"א, וכשהיה מספר מעשה זה הוסיף ואמר: 'לא כל אחד היה זוכה שמרן יאמר עליו צדיק'.

(מוסף שב"ק תשע"ד פר' חיי שרה)

עד כדי מסירת פת לחמו שלו לגמרי לצורך אחרים, בידיעה שלמחרת יצטרך לקום בשעות החשכה כדי להתייצב בתור לקבלת ככר לחם. מאידך, לתבוע את עצמו כל החיים על מחשבה קלה שלא במקומה שעיקרה מעין חרטה על מעשה בעבור הזולת.

סיפור מופלא נזכר חתנו ממה שסופר בימי השבעה, 'כשהוא שמע על מי שנקלע למצוקה כלכלית, היה נכנס מיד לעובי הקורה ומסייע ככל הניתן. אחד משכניו שהתפרנס מחנותה של רעייתו שאספה את רווחיה למחיית ביתה, ופעם אירע בביתה שוד שהותיר אותם נקיים ממש מנכסיהם.

לשמע הדברים לא ידע מנוח, ויום אחד נכנס רבי ביינוש אל הבית והניח על השולחן מאה אלף דולר טבין ותקילין כהלוואה. לאחר תקופה נוספת גייס מאתיים אלף דולר נוספים להקמת העסק מחדש, בלי שיזכיר מצדו תאריך מוגדר לפרעון.

ומעבר לדאגתו לצרכים הגשמיים והחומריים של הזולת, ידע להבחין באדם שמצב רוחו החל להיות שפוף וסייע בעדו בכל מאודו. כשראה מישהו עם סימני דכאון ויאוש ניסה מיד להקל מעליו את סבלו ולהפיח בו רוח חיים. וכך סיפר אחד המנחמים בימי השבעה: "אינכם יודעים מי היה רבי ביינוש, רק משפחתנו יכולה להעריך את גדולתו".

והחל לספר בהיסוס: "אבי ז"ל היה עסקן עשיר ונדבן, ובינתו היה מרכז פעילות. יום אחד התהפך הגלגל, תסבוכות משפטיות וחקירות משטרתיות היו מנת חלקו. בין רגע, הפך אבי מאדם נכבד לאדם מנודה ממש! ידידים ואנשים שהיו רגילים להיכנס לביתנו, הדירו רגלם מביתנו. רק אורח אחד, חדש, החל להגיע, היה זה רבי ביינוש, שהיה מגיע מידי יום ביומו לשהות עם אבינו. ולא רק זה, הוא עזר לו להיחלץ מהתסבוכות המשפטיות, וסייע להעמיד אותו שוב על רגליו ממש. באותה תקופה חשוכה, הוא היה המקור היחיד של אור וחום בתוך משפחתנו - סיים הלה בהתרגשות.

לבו הטהור להרחיב גבולות התורה

זהירותו בכספי הקדש היו ללא גבולות. כשהפליג פעם אביו מרן רה"י הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה זצוק"ל בשבחו של בנו, סיפר שבתחילה כשהחל בנו לומר שיעורים במיה, סירב ליטול משכורת מקופת הישיבה ומידי חודש היה מחזיר את המשכורת בצורה מתוחכמת זו או אחרת. ואכן מעולם לא נטל משכורת או טובת הנאה כל שהיא מהישיבה.

קודם לכן בשנים הראשונות לאחר נישואיו כשהתגורר בבני ברק הצליח לטעת את ההרגשה אצל אביו כי חמיו מפרנסו, ואצל חמיו כי אביו מפרנסו,

בני המשפחה מעידים כי עשרות פעמים סיים רבי ביינוש את הש"ס בבלי, ואת ששה סדרי משנה סיים מאות פעמים. הסטים של המשניות שלו היו קרועים מרוב שימוש.

בוקר אחד בבית הכנסת ניגש אליו הגבאי הרב יצחק גלצר זצ"ל וביקש את עזרתו בהבנת פירוש במשניות טהרות, הוא היסס לרגע, ואז ביקש להביא לפניו משניות עם הרבה מפרשים. רבי ביינוש פתח את המשניות ולמד עמו את הקטעים הקשים ביותר, כשסיימו פנה אליו רבי ביינוש ואמר בענותנותו עכשיו תודות לך שנינו מבינים, לא עלה על דעתו של הגבאי שרבי ביינוש היה יכול לומר לו את המשנה בעל פה.

אבל לא רק כלפי חוץ התנהג כך, אף בתוככי ביתו האפילו על גדלותו בכל כוחו. חתנו מספר כי בלילות שבת הארוכים היה רבי ביינוש לומד שעות ארוכות, אך כאשר שמע לפתע את אחד החתנים או הנכדים קם משנתו, היה סוגר את הגמרא ומתחיל לעשות משהו אחר בבית, רק כשהלה חזר לישון במיטתו הוא שב ומיהר להתמדתו.

אף התייחסותו לשיעוריו בישיבה היתה כאילו לאף אחד אין צורך בהם, ידידו הגה"צ רבי הירש פלאי זצוק"ל משגיח ישיבת חברון, העיד שפעם פגש את רבי ביינוש והוא סיפר לו בחיך שביום אחד הוא הגיע לומר את שיעורו בישיבה, והנה בלכתו הוא רואה בחור מהישיבה רץ לכיוון היציאה מחדר השיעורים, 'שאלתי אותו' סיפר רבי ביינוש מדוע אתה רץ עכשיו, והבחור שלא הכירני נענה ואמר: 'כי רבי ביינוש אומר כאן שיעור ומיהרתי לצאת בטרם יתחיל' ולכן הוא יצא מבית המדרש, נענית ואמרתי לו 'בא אני ארוץ אתך' וסיים רבי ביינוש: באומרו 'כך נהייתי מהחכמה הזאת!...

זהירות בכבוד הזולת

סיפר ידידו הגאון רבי שלום צבי שפירא זצ"ל בבחרותו של רבי ביינוש, בשנות המלחמה כאשר החליט בעצה אחת עם אביו להבריח את הגבול ולעבור למדינת ליטא, הוא הצטייד בסכום כסף להוצאות הדרך ולמאכלו נטל איתו ככר לחם אחד וקופסת דבש. בהגיעו ללילנה פגש רבי ביינוש בחתן צעיר שסיפר לו שהוא כעת בעיצומן של שבעת ימי המשתה לנישואיו וכי אין לו פת לחם לערוך עליה את סעודת שבע הברכות. כשמע זאת רבי ביינוש הוציא את ככר הלחם עם הדבש היחיד שהיה באמתחתו ונתן אותם לחתן. למחרת היום לאחר תפלת שחרית כשנוכח לראות שאין לו מה לטעום לפת שחרית, חשב רבי ביינוש לעצמו אמנם טוב עשיתי שנתתי את הפת לסעודת השבע ברכות ושמחתי בכך חתן וכלה, אבל במצב הענינים העכשווי שכה קשה להשיג לחם הייתי צריך להשאיר לעצמי ולו מזון סעודה אחת, ואכן לאחר השתדלות רבה הוא הצליח להשיג מעט לחם למחייתו. ואז החל רבי ביינוש לייסר את עצמו איך יתכן שהיתה לי חרטה כל שהיא על המצוה הנשגבה שעשיתי לשמח חתן וכלה רעבים.

ולימים סיפר רבי ביינוש לידידו רבי שלום צבי, כל השנים הנני מצטער איך יתכן שעלתה מחשבה כזו בליבי.

הפטיר רבי שלום צבי ואמר - בעובדה זו כלולים שתי צדדים באישיותו. מחד רגישות מופלאה לזולת,

"פירותיך מתוקים": שמחה של תורה במעמד הסיומים של מאות לומדי 'חבורת ההלכה' בישיבת מיר

בראשות מורנו ראש הישיבה שליט"א ומורנו המשגיח שליט"א משא הדרכה מיוחד נשמע מפי הגאון הגדול רבי אשר וייס שליט"א, ששייבה את הלומדים המופלגים מ"מבצר התורה הגדול בעולם"

בראשות מורנו ראש הישיבה שליט"א, ובהשתתפות ראשי ורבני הישיבה, התקיים בשמחה של מצוה מעמד הסיומים המרגש על ידי מאות לומדי 'חבורת ההלכה' בישיבת מיר.

המעמד נערך לרגל סיום מחזור הלימוד בחבורה, המתקיימת בישיבה הקדושה מזה כ-15 שנה ושוכנת כיום בבית המדרש 'עמלים'. במסגרת הלימוד הקיפו הלומדים את ההלכות המצויות ב'ורה דעה' ואורח חיים, וכן חלקים נרחבים ב'אבן העזר' וחושן משפט. במעמד נשא דברים מורנו ראש הישיבה, הגרא"י פינקל שליט"א, שהעלה על נס את גדולתם של תלמידי החבורה. בדבריו עמד על כך שאחת המעלות המיוחדות

במעמד נשא דברים מורנו ראש הישיבה, הגרא"י פינקל שליט"א, שהעלה על נס את גדולתם של תלמידי החבורה. בדבריו עמד על כך שאחת המעלות המיוחדות

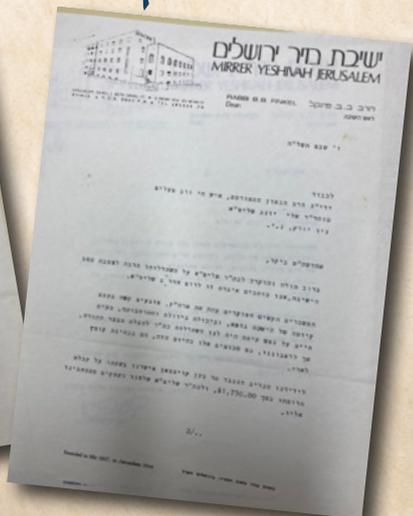
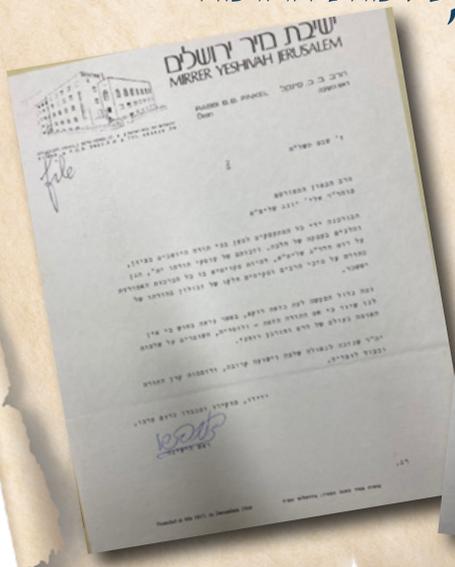
במעמד נשא דברים מורנו ראש הישיבה, הגרא"י פינקל שליט"א, שהעלה על נס את גדולתם של תלמידי החבורה. בדבריו עמד על כך שאחת המעלות המיוחדות

במעמד נשא דברים מורנו ראש הישיבה, הגרא"י פינקל שליט"א, שהעלה על נס את גדולתם של תלמידי החבורה. בדבריו עמד על כך שאחת המעלות המיוחדות

מכתבי רבותינו

"ומה גדול המעשה לעת כזאת, באשר נראה בחוש כי אין לנו שיעור כי אם התורה הזאת ולומדיה, השומרים על שלמות האומה בעולם של הרס וחורבן רוחני"

לקראת היארצייט למרן ראש הישיבה רבי ביינוש פינקל זצוק"ל, לפנינו מכתב נדיר שכתב בתאריך ז' שבט תשל"ה, ובו פנה לידיד הישיבה הרב אלי' יונג ומדבר אודות מצב הישיבה:

"ומקיימים חלקו של זבולון בתורתו של יששכר. ומה גדול המעשה לעת כזאת, באשר נראה בחוש כי אין לנו שיעור כי אם התורה הזאת ולומדיה, השומרים על שלמות האומה בעולם של הרס וחורבן רוחני."